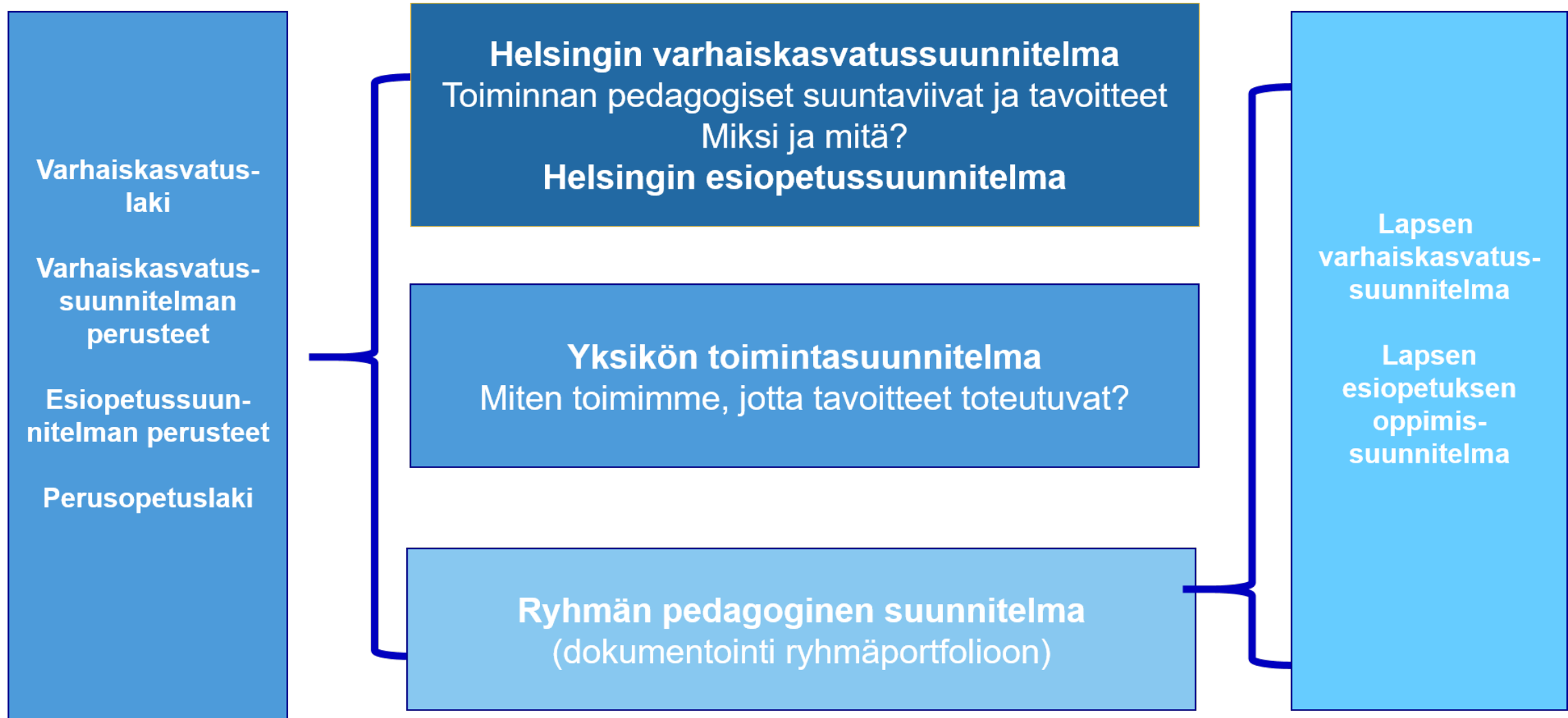

Toimintasuunnitelma 2020-2021

Varhaiskasvatusyksikkö Koivikko-Marjala-Nurmikko

Hyväksytty: 23.11.2020, Sirpa Juuri

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat

Toimintasuunnitelma

Toiminnan arvioinnin tueksi

Esimerkki toimintasuunnitelman laadintaa ohjaavista kysymyksistä

Onko yhteinen arvoperusta kaikkien työntekijöiden tietoisuudessa ja sitoudutaanko siihen?

Mitä on tehty alueellisen yhteisöllisyyden edistämiseksi huoltajien ja muiden varhaiskasvatuksen toimintamuotojen kanssa?

Miten kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja ympäristötietoisuutta edistävää tarjontaa on hyödynnetty?

Miten on onnistuttu säilyttämään lasten yhdenvertaisuus ja mahdollisuus olla osallisena omana arvokkaana itsenään?

Ovatko toiminta- ja oppimisympäristöt erilaisuutta kunnioittavia ja tasa-arvoa edistäviä?

- Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet.
- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, esiopetussuunnitelmasta ja strategiasta nousevat tavoitteet ohjaavat toimintaa ja suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Arviointi on systemaattista ja jatkuvaa ja se perustuu niille tavoitteille, joita Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa toiminnalle asetetaan.

Ryhmän pedagoginen suunnitelma – ryhmän toiminnan suunnittelu

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin (Lapsen vasu) kirjatut lasten vahvuuksista ja tarpeista nousevat pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat pohjan ryhmän pedagogiselle suunnitelmalle ja toiminnan suunnittelulle.
- Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja oppimisen alueet huomioiden.
- Esiopetuksessa ryhmän suunnitelman pohjan muodostavat Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet.

Työtämme ohjaavat arvot

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Helsinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelmanperusteissa määritellyille arvoille sekä Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021.

Yksikön toimintakulttuuri

- Arvostamme leikkiä ja se kuuluu jokapäiväiseen toimintaamme. Tarjoamme leikille tilaa ja rauhan, niin että aikuinen on myös läsnä leikeissä. Kannustamme pitkäkestoisiin leikkeihin. Tarjoamme lapsille kokemuksia leikeistä eri ryhmissä vaihtelemalla leikkikavereita.
- Lapsia kuunnellaan ja he voivat olla itse mukana vaikuttamassa toimintaan. Esimerkkeinä lasten kokoukset, haastattelut, aamupiirit, lasten palaute toiminnasta eri menetelmin.
- Lapset ovat mukana oppimisympäristön rakentamisessa ja sitä muokataan lapsen mielenkiinnonkohteiden mukaisesti pitkin toimintakautta. Toimimme pienryhmissä ja käytämme lähiympäristöä aktiivisesti lasten ikätason huomioiden.
- Käytämme erilaisia kielitietoisia ilmaisun muotoja vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Näin tuemme lapsen kielen kehitystä jokaisessa ikävaiheessa. Tutustumme erilaisiin kieliin ja maihin toivotusten, tervehdysten sekä lippujen muodossa. Käytämme Ota koppi-materiaalia kielitietoisien oppimisympäristön muokkaamiseen.
- Oppivan yhteisön ytimenä toimii pedagoginen dokumentointi ja uutena työvälineenä tulemme käyttämään digitaalista portfolioa.

Yksikön toimintakulttuuri, esiopetus

- Esiopetusryhmämme toimintakulttuuri tukee lasta oivaltamaan, kysymään ja ihmettelemään. Aikuiset vahvistavat lapsen näkemystä itsestään läsnäololla ja sensitiivisellä kohtaamisella.
- Leikeissä ja ohjatussa toiminnassa toimimme pedagogisin perustein jaetuissa ryhmissä harjoitellaksemme vuorovaikutustaitoja, laajentaaksemme lasten kaveripiiriä ja luodaksemme kaverisuhteita, jotka mahdollisesti kantavat kouluun asti. Ongelmatilanteissa lapsia ohjataan miettimään ratkaisuja rakentavasti ja luovasti ja suurten pettymysten hetkellä lasta autetaan siirtymään tunnetilasta toiseen. Ryhmän kannustava ilmapiiri rohkaisee lasta kertomaan mielipiteensä ja osallistumaan oppimisympäristön ja toiminnan suunnitteluun.
- Positiivinen palaute pitkin päivää luo positiivista toimintakulttuuria niin lapsille kuin aikuisille. Luomme yhteisillä ja yhdessä sovituilla ryhmän säännöillä positiivisen, kannustavan ja toisiamme arvostavan sukupuolten tasa-arvoon ohjaavan ilmapiirin.
- Toiminnassamme painotamme erityisesti arjen taitoja ja ympäristön tarkastelua ja tutkimista matemaattisen ajattelun kautta. Haluamme luoda pohjaa liikunnalliselle elämäntavalle ja kehittää lasten turvataitoja. Oppimisympäristön laajentamisen kautta tarjoamme mahdollisuuden toimia erilaisissa ympäristöissä niin rakennetussa kuin luonnossa.
- Kasvattajien ryhmässä tekemä lasten leikkien havainnointi on etukäteen suunniteltua ja tavoitteellista pedagogista toimintaa. Havainnointia ja haastatteluja tehdään lasten kokouksissa, leikkien ohessa ja lapsen esiopetuksen opetussuunnitelmakeskustelujen valmisteluissa. Toteutamme ryhmässämme ilmiöpohjaista toimintaa, jossa lasten ideat ja toiveet kuljettavat projekteja eteenpäin.
- Oppimisympäristöämme rakennamme kielellisesti monimuotoiseksi ja havainnoimme myös muita kieliä kuin opetuskieltä. Harjoitteleme tervehdyksiä ja tutustumme musiikkiin niillä kielillä, jotka nousevat ryhmästäme esille.
- Opettelemme medialukutaitoa tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin 1/2

Lasten kaveritaitojen vahvistaminen

- Toimintakauden alussa ja uusien lasten tullessa ryhmään painotamme toiminnassa ryhmäytymistä tukevia, ohjattuja yhteisleikkejä ja laulua. Luomme kaverisäännöt lasten kanssa ja pidämme kaverijuhlat/julistetaan eskarirauha, jossa lapset ovat suunnittelijoina.
- Muodostamme päivittäin kaverisuhteita tukevia pienryhmiä. Tuemme uusien kaverisuhteiden muodostumista ja vahvistamme vanhoja. Aikuinen on mukana havainnoimassa ja rikastamassa leikkejä sekä tukemassa leikin kulkua. Havainnoimme ja tunnistamme ryhmämme ilmiöt ja yksittäisen lapsen kokemukset ryhmään kuulumisesta.
- Harjoittemme tunnetaitoja pienryhmissä: tutustumme kaikenlaisiin tunteisiin ohjatussa toiminnassa mm. kirjallisuuden, musiikin ja draamaleikin avulla. Pohdimme yhdessä leikeissä esimerkiksi miltä tuntuu, kun jää ulkopuolelle. Kannustamme ystävällisyyteen ja yhteiseen iloon.
- Vahvistamme vuorovaikutusta huolehtimalla, että kaikki osapuolet tulevat kuulluksi. Olemme esimerkkinä, kuinka puhutaan ystävällisesti kaverille ja otetaan toiset huomioon. Harjoittemme yhdessä aikuisen avulla neuvottelemaan leikissä ja kuuntelemaan toisen mielipide.
- Huomaamme hyvän - positiivinen pedagogiikka! Materiaaleja, joita käytämme: Piki, Molli, Fanni, Mieli ry:n kaverikortit, tunnekortit, pöytäteatteri jne.
- Arkemme hyveitä ovat ystävällisyys, kannustavuus, rehellisyys, huomioonottaminen, kunnioittavuus ja reiluus. Havainnoimme hyveitä ryhmiemme toiminnassa päivän aikana ja kiitämme onnistumisista. Tuomme hyveitä myös lasten välisiin keskusteluihin, leikkeihin ja toimintaan.
- Esiopetuksessa yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuolto tukee lasten hyvinvointia ja oppimista. Esiopetusryhmällä ja perheillä on käytettävissä esiopetuksen psykologi- ja kuraattoripalvelut osana oppilashuoltoa.

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin 2/2

Ristiriitojen ja kiusaamisen käsittely

- Ristiriitoihin ja kiusaamistilanteisiin puututaan heti. Kasvattaja tekee suunnitelman asian käsittelystä. Tilanteet puhutaan lasten ja vanhempien kanssa ja sovitaan miten asiaa käsitellään. Kasvattajan havaintoihin, vanhempien ja lasten viesteihin esim. lapsen ulkopuolelle jättämisestä reagoidaan heti.
- Kasvattaja on lasten tukena, sanoittaa tunteita ja tilannetta ja auttaa löytämään vaihtoehtoja toimia tilanteissa. Kasvattaja varmistaa, että lapsi pääsee yhteyteen toisten lasten kanssa.
- Lasten kanssa pidetään keskustelua yhdessä toimimisesta yllä säännöllisesti, kannustetaan ja tuetaan toimimaan ystävällisesti.
- Kasvattaja palaa huoltajien kanssa ristitilanteeseen uudelleen sovitulla tavalla, viimeistään 2 viikon kuluttua. Vanhempien kanssa sovitut toimenpiteet kirjataan varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatusyksiköissä käynnistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadinta 2020-2021.
- Suunnitelmien laadinta käynnistyy vuoden 2020 loppuun mennessä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen kartoituksella ja siihen osallistuu koko yhteisö.
- Kartoituksesta nostetaan alkuvuoden 2021 aikana esiin toimenpiteitä, joilla edistämme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yksikössämme

Toimintakauden tavoitteet

Helsingin kaupungin strategiasta nousevat yhteiset tavoitteet:

1. Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.
 - Digitaalinen ryhmäportfolio käyttöönotetaan jokaisessa päiväkodin lapsiryhmässä ja leikkipuistoissa. Portfolio kootaan kaikissa yksiköissä yhtenäiselle verkkoalustalle/digitaaliseen oppimisympäristöön. (syksy 2020)
 - Varhaiskasvatuksessa päiväkodin jokaisen lapsiryhmän suunniteltua pedagogista toimintaa arvioidaan yhteisellä arviointimallilla. Yhteinen arviointimalli käyttöönotetaan vuoden 2021 aikana.
2. Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä
 - Jokaisessa lapsiryhmässä toteutetaan ilmiöpohjaisen oppimisen kokonaisuus yhdessä kulttuuri- tai taidetoimijan kanssa.

Yksikön toimintakaudelle asettamat omat tavoitteet:

1. Ryhmään kuulumisen tunteen vahvistaminen- lapsen oikeus kuulua ryhmään
 - Jokaisessa ryhmässä toteutetaan toimenpiteitä ryhmään kuulumisen tunteen lisäämiseksi ja harjoitellaan yhdessä ryhmään liittymisen taitoja

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen

Varhaiskasvatuksen/esiopetuksen aloitus

- Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa sovimme yhdessä huoltajien kanssa tutustumisesta päiväkotiin. Tämä tarkoittaa varhaiskasvatusta aloittaessa sitä, että lapsi voi yhdessä huoltajien kanssa turvallisesti pienin askelin tutustua päiväkotiin ja henkilökuntaan. Pehmeä lasku kestää yleensä noin viikon, jonka aikana käydään aloituskeskustelu.
- Esiopetusryhmään siirryttäessä lapset käyvät tutustumassa tulevaan esiopetusryhmäänsä jo toukokuussa, joko vanhemman saattamana tai päiväkotivierailuna. Vanhemmille järjestetään tutustumisiltapäivä kesäkuussa.
- Huoltajat saavat päiväkodista ensimmäisenä päivänä aloituspaketin jossa on mm. tietoa päiväkodista sekä lapsen yhteystietolomake ja aloituskeskustelupohja.

Ryhmien muodostaminen ja opinpolku

- Ryhmät muodostetaan vuosittain huomioiden lasten ikä tai muut pedagogiset perusteet. Ryhmästä toiseen siirtyessä lapselle mahdollistetaan ennen siirtymistään tutustuminen uuteen ryhmään. Vanhempien kanssa keskustellaan lapsen ryhmämuutokset.
- Esiopetusta ei järjestetä kaikissa päiväkodeissa. Esiopetuspaikka järjestetään esiopetuksen oppilaaksiottoalueelta. Nurmikon esiopetusryhmästä esiopetuksen lapset siirtyvät lähikouluihin.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) ja lapsen esiopetussuunnitelma (leops)

- Lapsen vasu ja leops kirjataan vanhempien kanssa käydyn keskustelun pohjalta.
- Syyslukukaudella esiopetuksessa lapselle laaditaan yhteistyössä vanhempien, lapsen ja ryhmän kasvattajien kanssa lapsen oma esiopetuksen oppimissuunnitelma (leops), jota täydennetään ja arvioidaan keväällä. Tämä kevään osio siirtyy vanhempien suostumuksella tulevaan kouluun.
- Varhaiskasvatuksen keskustelu on elo-lokakuun aikana tai aloituksesta kahden kuukauden sisällä. Arviointi on vähintään kerran vuodessa.

Viestintä ja yhteistyö

Kuvaus siitä miten viestintä toteutetaan yksikössä

- Päivittäisissä keskusteluissa tuonti- ja hakutilanteissa vaihdetaan päivän kuulumiset.
- Asiakastiedotteet ja ryhmien viikkokirjeet lähetään sähköpostitse.
- Ryhmien toimintaa voi myös seurata Instagramissa ja valokuvista, joita löytyy lasten tiloista.

Kuvaus huoltajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä

- Lapsen vasu- ja leops-keskustelu käydään syksyllä ja sen arviointi tehdään keväällä.
- Vanhempainillat luovat pohjaa ryhmän pedagogisen toiminnan suunnitteluun ja arviointiin.
- Huomioimme vuoden juhlapäiviä toiminnassamme ja kutsumme vanhempia mukaan. Varhaiskasvatuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakaskyselyitä. "Vaikuta lapsesi päivään"

Muut yhteistyötahot

- Vanhempaintoimikunta on vanhempien ylläpitämää toimintaa. Yhteydenpito onnistuu esim. Vanhempien Whatsapp-ryhmässä tai Teamsillä.
- Teemme yhteistyötä moniammatillisten verkostojen kanssa verkostoilta esim. alueen varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja suomi toisena kielenä varhaiskasvatuksenopettaja
- Neuvola ja sosiaalitoimi
- Käpylän peruskoulu ja esiopetuksen oppilashuolto

Toimintaa dokumentoidaan ja arvioidaan yhdessä lasten kanssa

- Lapset piirtävät, valokuvaavat, videoivat ryhmän toimintaa ja arvioivat sitä ryhmässä kasvattajien kanssa keskusteluissa, lasten kokouksissa ja haastatteluissa sekä esiopetuksessa osallistuen leops-keskusteluun. Esiopetusryhmässä käytetään lisäksi tuumaustauko-lomaketta, jonka avulla nostetaan esiin lapsen onnistumiset ja oppiminen - arvioidaan mennyttä ja suunnitellaan tulevaa.
- Lukuvuoden aikana jokaisessa ryhmässä toimintaa dokumentoidaan digitaaliseen portfolioon yhdessä lasten kanssa. Suunnitelmissa on, että vanhemmat pääsevät katsomaan dokumentteja vuoden 2021 aikana.